SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 211. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 4, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 4-го ЛИСТОПАДА 1988 Ч. 211. РІК XCV.

Д-р С. Трофименко доповідав на міжнародній конференції хеміків

Д-р С. Трофименко

Вілмінгтон, Дел. — Д-р Святослав Трофименко, старший науковий дослідник престижевої Експериментальної Станції фірми Дю Понт у Вілмінгтоні, Дел. знову виступав на міжнародній науковій арені, цим разом як один із трьох запрошених доповідачів на симпозіюмі п. н. „Координаційна хемія ліґандів основаних на азолях", що був частиною XXVI Міжнародної конференції координаційної хемії, що відбулася в Порто, Португалія, від 28-го серпня до 2-го вересня ц.р.

Доповідь д-ра Трофименка п.н. „Контроля координації через селективне заміщення в поліпіразолилборатах як ліґандах викликала велике зацікавлення і жваву дискусію, бо прелеґент сам і винахідник цієї кляси сполук, — поліпіразолилборатів, — що завдяки його публікаціям і доповідям знайшли широке примінення в праці координаційних хеміків по цілому світі. Поліпіразолилборати як ліґанди удостоїлися окремого розділу в II томі трактату „Компрегензів координейшен кемістрі", редаґованого лавреатом Нобеля сер Джефрі Вілкінсоном. Недавно д-р С. Трофименко впровадив вже другу ґенерацію повищих ліґандів, і в цій ділянці він співпрацює з науковцями академічних інституцій в ЗСА, Канаді та Европі.

Цікаво, що на конференцію в Порто було наперед зголошено аж 46 учасників з СССР (на всіх 700), тоді коли на попередніх конференціях їхня участь була малочисельна. Рівнож незвичайним явищем, а може проявом гласности, було те, що зголошена совєтська делеґація мала представників не тільки з Москви (11) та інших російських осередків (5), але теж із широкого спектру неросійських наукових центрів, Азербайджану (10), Києва (8), по двох з Таджикістану, Молдавії і Казахстану, та одного з Башкирії. Все таки, накінець прибули з СССР тільки чотири учасники і то всі з Москви, подаючи як причину брак твердої валюти на подорож. Зате представники сателітів були добре репрезентовані, наприклад Польща мала 11 учасників.

Д-р С. Трофименко є дійсним членом НТШ і УВАН та членом УНСоюзу, Відділ 173-ий.

Відправлять українську Службу Божу в університеті Єйл

Ню Гейвен, Конн. — В суботу, 12-го листопада ц.р. о год. 8-ій вечора, заходами місцевого Комітету 1000-річчя Християнства в Україні в каплиці Маркванд у Єйлському університеті відправлять співану українську Службу Божу. Її відслужить в англійській мові о. Григорій Еппелярд з Пітсбурґу в асисті о. Романа Големби. До Служби Божої композиції відомого композитора Михайла Гайворонського буде співати хор католицької церкви св. Михаїла в Ню Гейвен під орудою Богдана Маркова.

Після Служби Божої відбудеться в Коммон рум перекуска.

Співспонзором Служби Божої є Товариство св. Томаса Мора університету Єйл. За ближчими інформаціями слід звертатися до проф. Романа Куця на число телефону (203) 432-4291.

Журналісти плянують зустріч під час СКВУ

Торонто (В. Дідюк). — Спілка Українських Журналістів Канади повідомляє, що в рамках V Конґресу СКВУ, що відбуватиметься в днях 22-27-го листопада ц.р. в Торонто, є заплянований світовий з'їзд-зустріч українських журналістів-учасників конґресу.

Організатори просять якнайскорше повідомити про приблизне число учасників і приготовити інформації про стан української преси у даній країні (Велика Британія, Німеччина, Франція, Бельгія, Арґентина, Бразилія, Австралія, ЗСА, Канада).

Журналісти повинні зголошуватися у пресовій кімнаті конгресу. З'їзд-зустріч відбудеться у четвер, 24-го листопада, в одній з більших кімнат готелю, де буде проходити конгрес. Час буде визначено на місці. Адреса готелю: Toronto Harbour Castle Westin Hotel, Harbour Square, Toronto, Ont.

В Дітройті завершують святкування Тисячоліття

Дітройт (В.Б.). — Цілий ряд святкувань та імпрез з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні, завершиться тут бенкетом, зорганізованим професіоналістами. Бажаючи використати цю подію якнайкраще для поширення історичної правди серед неукраїнців, вибрано за місце бенкету найкращий готель в Дітройті, в комплексі Ренесанс центру. Доложено також багато зусиль, щоби бенкет відвідали американські професіоналісти, товариші чи знайомі українців.

Бенкет відбудеться в суботу, 19-го листопада ц.р.

Безперечною атракцією буде виступ Йосифа Собрана, відомого журналіста українського походження, та виступ Леоніда Скірка співака з Торонто.

Організатори дуже вдало полагодили справу доїзду до готелю, замовивши автобуси, які даром завезуть і привезуть назад тих учасників бенкету, які не мають своєї транспортації.

Президія НТША перевела цілоденні наради

Ню Йорк. — Президія Наукового Т-ва ім. Шевченка в Америці перевела тут в суботу, 15-го жовтня ц.р., у власній домівці цілоденні наради.

Участь в нарадах взяли: Ярослав Падох, голова, Леонід Рудницький, науковий секретар, Василь Ленцик, перший заступник голови, Василь Лев, голова Філологічної секції, Василь Маркусь, голова Історично-Філософічної секції, Роман Осінчук, голова Лікарської секції, Іван Сєрант, скарбник, Аня Процик, секретар, Володимир Калинович, референт доповідей, Микола Галів, директор канцелярій, Світляна Андрушків бібліотекарка, Іван Кедрин, заступник голови.

Д-р Я. Падох подав звіт своєї діяльности, попередивши його пошануванням померлих членів. Від останнього засідання Президії померли заслужені для НТШ члени: о. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ, дійсний член НТШ, Анна Гореча, член-добродій, Марія Ворох, дружина активного члена НТШ д-ра Степана Вороха.

У звідомленні голови звернено увагу, що український науковий і громадський світ звеличав 1000-ліття Християнства в Україні науковими конференціями у Філядельфії, в Чикаго, у Равенні, Італія, у Мюнхені, Західня Німеччина, на Гаваях та серією доповідей в централі НТША.

Науковий секретар Л. Рудницький інформував про видавничу діяльність. Появився вже англомовний текст книжки Петра Зайцева „Життя і творчість Тараса Шевченка" у перекладі проф. Юрія Луцького. Готовий збірник на пошану проф. І. Зілинського, готовий до друку перший том поезій Юрія Клена, появиться внедовзі книжка про композитора Артема Веделя пера д-ра Ігоря Соневицького, готова до друку книжка д-ра Романа Осінчука про Тайний український університет у Львові, у друкарні в коректі є книжки про Бориса Мартоса „Визвольний здвиг" і „Спадщина" Михайла Островерхи. У редакції Святослава Гординського знаходиться „Слово о полку Ігореві", ілюстроване люксусове видання альбомного формату.

Д-р Іван Сєрант звітував про стан фінансів НТША і ствердив, що цей стан задовільний завдяки такій господарці, щоб зрівноважити бюджет. Каса НТША дозволяє на більшу видавничу діяльність. Але прийдеться видаткувати 100,000 дол. на вінду, бо не можна перевести пляну добудови дальших двох поверхів. Світляна Андрушків, яка працює в НТШ тільки один день тижнево ствердила, що скаталогізовано вже 45,000 книжок, а біля 25,000-30,000 книжок у процесі каталогізації. Юрко Навроцький, Петро Боднар, Ярослав Бігун і Ярослав Клим добровільно і безкоштовно займаються каталогізацією книжок. С. Андрушків звернула увагу на конечність приміщення для книжок, з відповідною температурою щоб книжки не нищились.

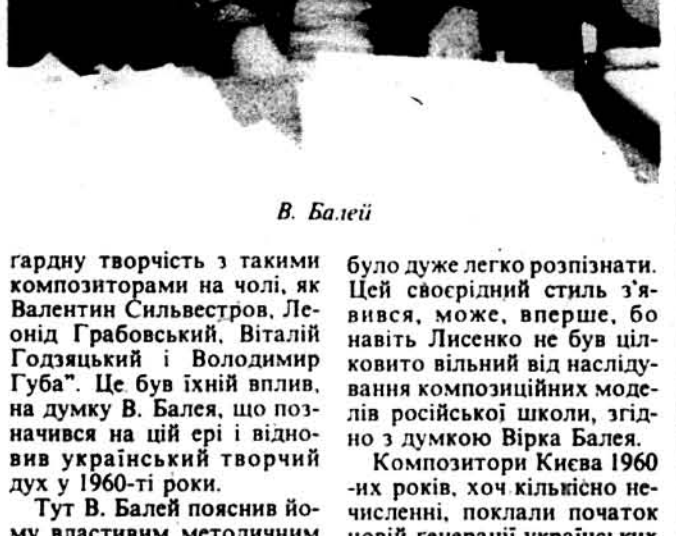
М. Галів доповнив подробиці цієї справи. В архівах НТШ є прецінні матеріяли, навіть документ з XVII сторіччя. Бібліотека НТШ доступна щоденно для дослідників, але книжок не випозичується поза домівку НТШ.

(Закінчення на стор. 3)

Місія Вірка Балея — поширювати українську музичну культуру на Заході

Джерзі Сити, Н. Дж. (Марта Коломиєць). — Коли композитор, диригент і піяніст Вірко Балей розпочав, як він висловлюється, його особисті стосунки з українською музикою в пізніх 1960-их роках, він відкрив для себе твори Бориса Лятошинського (1920-ті й 1930-ті роки) і музику „шестидесятників", ґенерації 1960-их років, багато з яких були надхнені музикою Лятошинського, батька української симфонічної музики.

„Було інтелектуальне заззяття в музиці того часу, що, здається, було відсутнє в літературі в той час", — казав маестро В. Балей музичний директор Симфонічної оркестри Ляс Веґасу, Невада, і артист-резидент університету Невади — Ляс Веґасу, який стежив пильно за розвитком музики в Україні протягом трьох декад. Вірко Балей — відомий українсько-американський музика, пояснює, що хоч був помітний розвиток у красному письменстві в Україні протягом цього періоду, то все таки це була музика, що ціхувалася динамізмом і вибуховістю. „Я не говорю про щось, що носило б політичне забарвлення. Я кажу про модернізм як рух, як цілковито новий стилістичний погляд на дійсність. Це була музика, що перша відмовилась від 'соц-реалізму', — продовжував маестро. — Музична атмосфера в підсовєтській Україні була якраз добра — і вона розвинулася в київську — авантгардну творчість з такими композиторами на чолі, як Валентин Сильвестров, Леонід Грабовський, Віталій Годзяцький і Володимир Губа". Це був їхній вплив, на думку В. Балея, що позначився на цій ері і відновив український творчий дух у 1960-ті роки.

В. Балей

Тут В. Балей пояснив йому властивим методичним способом, не чужим для справжнього професора-викладача, що це було вперше, що українська школа дала про себе дуже яскраво знати своїм стилем, який було дуже легко розпізнати. Цей своєрідний стиль з'явився, може, вперше, бо навіть Лисенко не був цілковито вільний від наслідування композиційних моделів російської школи, згідно з думкою Вірка Балея.

Композитори Києва 1960-их років, хоч кількісно нечисленні, поклали початок новій ґенерації українських композиторів 1970-их років, які й досі насправді невідомі на Заході. Отже тепер, в епоху гласности й

(Закінчення на стор. 3)

Дж. Буш має намір зустрітися з М. Ґорбачовим

Савт Бенд, Індіяна. — Виступаючи перед студентами індіянського університету Нотр Дам, Джордж Буш заявив, що якщо він стане президентом З'єднаних Стейтів, то буде добиватися зустрічі на вершинах з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим найближчим часом.

„Я не думаю, що результатом цієї зустрічі стане підписання угод історичної важливости, — сказав Дж. Буш. — Ми повинні серйозно і відкрито визначити наше становище і обговорити шляхи дальшого скорочення озброєнь, ліквідації регіональних конфліктів і забезпечення фундаментальних прав людини... Ставши президентом, я проявлю активність. Я добиваюся цієї посади тому, що хочу зробити щось рельного... Я не роблю ілюзій відносно зовнішньої привабливости мого президенства, але не вважаю, що нам потрібний спектакль. Світ і так досить драматичний... Після піврічної виборної кампанії я прийшов до висновку, що один з нас репрезентує стремління середнього рядового американця, а другий — ні... Чи має мій опонент уявлення про старомодний здоровий сенс. Я щиро вважаю, що він керується абстрактними теоріями, комп'юторними даними і уривками з історії шведського соціяльного плянування. Я думаю, що він керується уявленням про те, якими повинні бути люди, але не тим, хто вони є насправді..."

Серед більш, як 2,000 слухачів в університетському містечку явно виділилася малочисельна група прихильників Дукакіса. Коло 20 юнаків і дівчат перерива ли промову віцепрезидента вигуками: „Брехня, це суцільна брехня!" Прихильники Буша у відповідь кричали: „Джордж, ми за тебе! Ще чотири роки!"

Відповідаючи на закид демократів, які обвинуватили його в захисті інтересів „мільйонерів", віцепрезидент сказав: „Америка переживає епоху процвітання. Це добре, навіть якщо це не подобається лібералам-фанатикам. Ця публіка нагадує мені ортодоксів-кальвіністів, які не спали ночі, коли поряд хтось веселився..."

У середу претендент на пост президента від Демократичної партії Майкл Дукакіс відвідав у міннеаполіській лікарні свою жінку Кітті, яка перебуває там з діягнозою „вірусна інфекція".

Виступаючи напередодні на передвиборчому мітингу Дукакіс закликав прихильників не припиняти зусиль для досягнення перемоги. Претендент нагадав, що у 1960 році Джан Кеннеді переміг з мінімальною перевагою а в 1968 році демократичний президент Губерт Гемфрі був „кілька кроків до перемоги" над Ричардом Ніксоном.

Опитування громадської думки, проведене телекомпанією Сі-Бі-Ес, показало, що Буш лідирує у співвідношенні 53:41. Опитування, проведене спільно компанією Ей-Бі-Сі і газетою „Вашінгтон Пост", віддає Бушові перемогу у співвідношенні 55:42.

М. ТАЧЕР ПРИБУЛА З ОФІЦІЙНОЮ ВІЗИТОЮ ДО ПОЛЬЩІ

Варшава, Польща. — Прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер, прибула в середу, 2-го листопада ц.р. до Польської Народної Республіки. На летовищі вітав її голова польського уряду Мєчислав Раковський й інші члени уряду, а діти вручили їй великий букет квітів під гучні оплески кількох сотень поляків і невеличкої громадки британців, переважно працівників амбасади й торговельної місії у Варшаві.

Незалежна профспілка „Солідарність", використовуючи приїзд високої британської гості, влаштувала у Ґданську, місті народження профспілки, велику демонстрацію у зв'язку з пляном закрити корабельні доки і тим самим не тільки позбавити праці сотень фахових робітників, але підірвати основи профспілки „Солідарність", поставленої поза законом, бо комуністичні режими у Східній Европі не терплять в себе вільних організацій на яких вони не мають стовідсоткового впливу і не можуть подиктувати їм своєї волі.

Розмовляючи з кореспондентами керівник „Солідарности" Лєх Валенса, який працює на корабельних доках, як електрик, засудив рішення уряду про закриття доків і підкреслив, що він при нагоді зустрічі з прем'єр-міністром М. Тачер піднесе цю справу на повну ширину, хоч він, очевидно, не вимагатиме, щоб Великобританія вмішувалась силою до внутрішніх справ Польщі і мала з цього приводу неприємності. Він знає однак, що польський уряд числиться з опінією Великобританії з якою він веде торговельну виміну, а також отримує кредити для підбудови занепалої польської економіки. М. Тачер має в пляні відвідати Ґданськ і має заплянований зустріч з Л. Валенсою й іншими профспілковими активістами. Спочатку новий прем'єр польського уряду М. Раковський не конче хотів погодитися з британським пляном відвідин Ґданська і зустрічей з „противниками теперішньої політичної системи у Польщі", тобто речниками „Солідарности", але коли тиск збільшувався він не хотів сказати свого остаточного „ні", побоюючись, що спротив уряду може знову викликати розрухи і страйки робітників, чого Польща хоче оминути за всяку ціну.

Крім того Раковський надіється, що переговори з М. Тачер і її численними дорадниками, які супроводжають її до Польщі, його уряд зможе підписати корисні торговельні й інші договори та збільшити принаймні на 25 відсотків торговельну виміну, яка допоможе його економічній політиці, завданням якої є піднести вище життєвий рівень.

Поінформовані особи кажуть, що прем'єр-міністер Великобританії має в пляні говорити з польськими урядовими і партійними представниками на тему зближення і співпраці між „Солідарністю" і урядом, підтримуючи тим самим становище Польської Римо-Католицької Церкви і керівників профспілки, що така співпраця допоможе оздоровити польську економічку і оминути непорозуміння, яке все ще існує між робітництвом і комуністичним урядом. В кожному разі відвідини М. Тачер в Польщі під теперішню пору є корисним для тих сил, які змагаються за збільшення свободи і включення Польщі у загальне річище політики гласности і перебудови, політики, яку започаткували в СССР і наслідують в деяких сателітних країнах, — кажуть політичні спостерігачі.

У СВІТІ

ІСНУЄ СПІР МІЖ З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом за приміщення американської амбасади в Москві. Як відомо, Адміністрація президента Роналда Реґена домагатиметься через міжнародний арбітражний суд в Гаазі, щоб уряд СССР заплатив ЗСА 29 міл. дол. частинної компенсації за розходи пов'язані з перебудовою цілого комплексу будинків амбасади ЗСА в Москві, які були насичені підслуховою апаратурою, що її своєчасно, у процесі будови, позакладали спеціялісти КҐБ. Виступаючи на зустрічі з пресою, керівник інформації при міністерстві закордонних справ СССР Геннадій Герасімов заявив, що ЗСА також винні Совєтському Союзові 29 міл. долярів за доставу будівельного матеріялу для комплексу амбасади. При тій нагоді Герасімов відкинув американське обвинувачення про вмурования підслухової апаратури, бо для цього в американців, мовляв, немає жадних доказів. Згідно з договором обидві сторони, ЗСА в Москві і СССР у Вашінгтоні, повинні розкрити двері рівночасно, хоч СССР не дотримується цієї постанови.

КОНТРОВЕРСІЙНИЙ ЛІДЕР недавно забороненої в Ізраїлі політичної партії „Каг" рабін Меєр Кагане, виступаючи минулого понеділка, 31-го жовтня ц.р., на пресовій конференції в Ню Йорку заявив, що він плянує відновити свою партію під новою назвою і знову кандидуватиме до ізраїльського парляменту в чергових виборах. Його розв'язана партія мала суто расистський характер, як писали тоді ізраїльські газети, і проповідувала політику виселення усіх арабів з Ізраїля. Крім того Кагане заявив, що він хотів би, щоб демократи програли у президентських виборах, але він особисто не закликатиме американців, навіть жидівського походження, голосувати за Джорджа Буша. На його думку при перемозі демократів „голову підіймуть такі особи, як Джессі Джексон", — сказав Кагане.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов заявив, що в Москві успішно закінчилася чергова рунда переговорів між представниками Китайської Народної Республіки і Совєтського Союзу. Згідно з його словами обидвом делеґаціям вдалося зліквідувати багато перешкод і знайдено формулу для дальших переговорів, які будуть вестися на систематичній базі покликаною для цього спеціяльною групою дипломатів з обидвох сторін.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР закордонних справ Ганс-Дітріх Геншер веде тепер переговори з представниками Китайської Народної Республіки. Геншер поїхав до Пекіну прямо з Москви, куди він супроводжав канцлера уряду Гельмута Коля, разом з іншими членами уряду і численними дорадниками. Крім зустрічей з урядовими особами Геншер зустрічався на довшій розмові з генеральним секретарем Комуністичної партії Китаю Зао Зіянгом. Між іншим, обидва вони розмовляли на тему совєтських експериментів, гласности і перебудови, та їхнього впливу на співпрацю між народами.

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Вашінгтон Пост" в Москві Дейвид Ремнік інформує, що совєтські офіційні власті обіцяють злібералізувати еміґраційний закон. Міністер юстиції СССР Боріс Кравцов заявив, що під теперішню пору спеціяльна комісія розглядає законодавство, в тому числі реґуляційні акти виїзду з СССР і в'їзду до Совєтського Союзу совєтських громадян і чужинців. Кравцов не каже, як практично буде застосовуватися новий еміґраційний закон, але він значно облегшить виїзд і в'їзд для багатьох осіб. За зміну цього закону висловився ректор московського Історично-архівного інституту Юрій Афанасієв, який недавно закінчив свою довшу поїздку по багатьох стейтах ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ЗСА ПРИЛУЧИЛИСЯ ДО 24-ох держав і підписали міжнародний договір про зменшення вжитку оксиду-азоту, який найбільше витворює кислотний дощ та інші проблеми занечищення повітря. На підставі того договору підписаного в Софії, Болгарія, починаючи від 1994 року всі держави, що його підписали, мають зменшити вжиття оксиду-азоту до рівня, який був перед 1987 роком.

ДВАДЦЯТЬ ЖИДІВСЬКИХ лідерів помістили платного листа в американських газетах, в якому підтримують Джорджа Буша. Вони вважають, що президентство Буша буде сприяти мирові на всій пляиеті та розквітові ЗСА. Листа підписали: колишній сенатор-демократ Ричард Стови, колишній заступник міністра юстиції Арнолд Бирнс, професор університету Бровн Джейкоб Нюснер, колишні лідери Конференції президентів головних американських організацій Джулюс Берман і Кеннет Бялків та інші. В листі вони пишуть, що не можуть погодитися з позицією Республіканської партії у всьому, але не мають сумніву, що Дж. Буш буде добрим президентом. Вони також висловили своє розчарування кандидатом Демократичної партії та політикою самої партії. Передбачають, що процент виборців-жидів, які голосуватимуть за Дж. Буша, зростає, не дивлячись на те, що більшість з них віддають перевагу Майклові Дукакісові. Згідно з попередніми прогнозами, зросте також число чорних виборців, які голосуватимуть за Дж. Буша. Передбачають, що Буш отримає не менше 20 відсотків голосів чорних виборців.

У ПОНЕДІЛОК 31-го жовтня ц.р. федеральний суд Мангеттену звинуватив формально дружину колишнього президента Філіппін Фердінанда Маркоса, Імелду, в різних фінансових махінаціях. Самому Фердінандові Маркусові дозволили не бути присутнім на суді з уваги на стан здоров'я. Згідно зі звинуваченням, подружжя Маркос скуповували нерухомості в Ню Йорку та околицях, а також в інших стейтах ЗСА, користуючись вивезеними з Філіппін фондами, що їм не належали. Коли Імельда Маркос стане знов перед судом покищо не оголошено. Подружжю Маркос пред'явлено звинувачення в махінаціях на суму 268 міл. дол.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц за 30 місяців відбув чимало поїздок, що коштували платникам податків 1.9 міл. дол. Про це повідомило Інспекційне управління Конґресу, яке займається ревізією видатків з державної каси. Шулц відбув 23 подорожі, здебільшого до Каліфорнії і Массачусетсу, де живуть найближчі родичі державного секретаря. В цих поїздках його супроводжувала дружина Гелен. Згідно з інформаціями Інспекційного управління, заробіток Шулца становить 99,000 дол. на рік, а його поїздки на військовому літаку коштували 1,892,214. Журналісти попросили прес-секретаря Державного департаменту Чарлза Редмена прокоментувати ці відомості. Редман відповів, що Шулц користується військовим літаком тому, що він є державний секретар протягом 24-ох годин на добу і протягом 365-ти днів на рік, незалежно від того, де він перебуває. Так само військовим літаком користувалися інші державні секретарі в попередні 15-20 років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боротьба проти пиянства — перешкода для перебудови

Міхаїл Ґорбачов своє трилітнє правління боротьбою проти закоріненого на Московщині від прадавніх часів — пиянства. І за царських часів, коли ще вбрід можна було їсти, але атмосфера була затруєна охраною, і тим паче за большевизму, люди шукали розваги у горілці. Наслідок тієї похвали гідної боротьби Ґорбачова, який трикратно підніс ціну за алькогольні напитки, був дуже цікавий: поперше, зник цукор, що його викуповували, щоб гнати з нього самогон, і, подруге, страшенне обнизився вплив до державної казни з податків. Совєтський міністер фінансів Борис Ґосев заявив, що він передбачає зріст дефіциту державного бюджету у наступному році до 58 більйонів долярів. „Ню Йорк Таймс" з минулої неділі 30-го жовтня ц. р., покликаючись на кількох видатних західніх економістів-совєтологів, твердить, що в отих 58 більйонах дефіциту буде коло 32 біль. дол. які відпадуть з прибутків в наслідок надщерблення державного монополю на продаж горілки. Совєтський уряд латає той дефіцит друкуванням паперових рублів. Число рублів в обігові в СССР значно збільшилося, люди мають більше отих совєтських рублів, що їх вартість офіційно рахується вище доляра, проте насправді совєтський рубель не нотований ніде на міжнародних біржах, він не належить до міжнародної монетарної системи, закуповане в капіталістичних країнах збіжжя СССР мусить платити золотом, а не рублями. І на внутрішньому ринку в СССР харчова ситуація ні трошки не поправилась. коли в минулому місяці Ґорбачов поїхав до Красноярська, то люди зустріли його окликами: „Погляньте на крамниці! Там нічого нема. Всюди черги, навіть за хлібом черги".

Другою найбільшою причиною зросту дефіциту державного бюджету СССР є подешевіння нафти і виробів із нафти (очищеної автомобільної газоліни) в західньому світі. СССР є найбільшим у світі продуцентом нафти — відоме Баку, центр нафтової продукції на Кавказі. За минулі три роки правління Ґорбачова дефіцит державного бюджету СССР зріс шестикратно у порівнянні з дефіцитом у 1984 році. Америка має теж астрономічний дефіцит державного бюджету, але він не відбивається на зрості цін усіх продуктів першої потреби, він бо становить тільки 3 і пів відсотка загального крайового прибутку. У Совєтському Союзі подібний дефіцит виявляє сім відсотків загального крайового прибутку.

Такий стан внеможливлює перевести перебудову, під якою Ґорбачов розуміє реформу економіки, щоб збільшити продукцію усіх предметів першої потреби, в першу чергу заповнити крамниці харчами. Ця справа була предметом довгих нарад членів совєтської державно-партійної верхівки з делеґацією від Західньої Німеччини. Західня Німеччина є тепер — поруч із Японією — найбагатшою країною світу. Вона не має дефіциту, а надвишку свого торговельного балансу і свого державного бюджету. І тому у Москві приймали канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля, християнського демократа, отож ідеологічно „ворога народу", ворога марксизму-ленінізму, як наймилішого гостя з виявами ґостинности наче якогось монарха. Західньонімецький міністер закордонних справ Ганс Дітріх Ґеншер захопився реформаторськими плянами Ґорбачова до тієї міри, що коли він вернувся до Бонну, то стрінувся з дуже критичним становищем інших членів НАТО. Ґеншер арґументує свою прихильність супроти перебудови, що, мовляв, економічно здоровий Совєтський Союз буде кращим торговельним партнером для Заходу. Це стара теорія „великого економічного простору", що його давно проповідували і деякі американські проросійські економісти (Морґентав). Ґеншер запропонував, щоб тепер створити щось на подобу пляну Маршала, щоб рятувати совєтську економіку. Ця пропозиція стрінулася зразу же з неґативною поставою американського Уряду і всіх господарських американських кіл, які правильно вважають, що рятування совєтської економіки мусить бути пов'язане з цілою низкою політичних і матеріяльних передумов, що їх мусить здійснити СССР.

ЗСА вже дещо помудрішали і пізнали суть совєтської імперії. Пляни Ґорбачова на папері гарні, але суть „злющої імперії" залишилася незмінена.

Василь Ленцик
Генеральний секретар НТШ

НТШ У ДІЯСПОРІ ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ 40-ЛІТТЯ

Наша найстарша наукова установа Наукове Товариство ім. Шевченка цього року відзначає дві важливі річниці: 115-ліття свого заснування у Львові та 40-ліття своєї діяльности в діяспорі.

Засноване 1873 році у Львові, воно було в той час єдиним науковим товариством цілого українського народу, бо в ньому гуртувались вчені із України окупованої Росією із українських учених Галичини, Закарпаття і Буковини, тоді під австрійською окупацією. В розмірно короткому часі ці українські вчені піднесли НТШ на такий високий рівень, що його був респектував науковий світ своїх і чужих, як академію наук українського народу. Так трактував НТШ також корифей (української історичної науки) та його довголітній голова проф. Михайло Грушевський.

„Літературно-Науковий Вісник" (листопад 1911 р) Грушевський писав: „Після 20-ти літньої праці Наукове Товариство ім. Шевченка видало понад 100 томів наукових 'Записок', а при тому появилось ще понад 100 томів інших наукових видань Товариства. Отже тепер попри признання за цю наукову працю НТШ, ще треба осягнути й формальний титул Академії". Цей титул формально мав був бути признаний в 1916 році австрійським урядом, але в міжчасі прийшла війна і заснування Академії Наук в Києві гетьманом Павлом Скоропадським, яку стрінула така ж сама доля, як цілого народу. Початковий розвій наукового життя у 1930 роках розгромлено, а найкращі наукові сили фізично винищено, а ті, хто залишились в живих, мусів давати дань окупантові. Після цього знову на НТШ в Галичині припала доля репрезентувати українську науку, про що дуже вимовно висловився проф. Грушевський, вітаючи НТШ з появою 150-го тому Записок НТШ у Львові в 1929 році: Вихід 15-го тому Записок НТШ у Львові в 56-ті роковини існування НТШ та в 40-ий рік його перетворення в Товариство Наукове — се пам'ятна дата, не місцевого, львівського чи галицького, а всеукраїнського, можна навіть сказати всеслов'янського Товариства. Тому, з титулом академії чи без, — що може також коли небудь прийти їй на долю — наша фактична західно-українська Академія повинна продовжувати свою шановну і заслужену працю" (ЗНТШ, том 150 ст. VII). Воно й її продовжувало і позістало вірним своїм ідейним напрямним праці для добра української науки до сьогодні.

Після знищення НТШ большевиками в 1939 та при другому наїзді в 1944 роках, багато членів НТШ з його головою д-ром Іваном Раковським подались на Захід, щоб в новій дійсності продовжувати наукову працю. У році 1947 за ініціятивою проф. В. Кубійовича та під проводом останнього голови проф. Івана Раковського, НТШ було відновлено в Мюнхені. В тому ж самому році один із видатних українських учених, що припадком ще перед війною опинився в Америці, а саме проф. д-р Микола Чубатий, заснував відділ НТШ в Ню Йорку. Нове розселення змусило творити поодинокі НТШ в Америці, Канаді, Австралії і очевидно в Европі.

Маємо тепер чотири крайові НТШ об'єднані одним ідейним напрямом праці для добра української науки. Кожен НТШ має свій окремий провід, а їх лучником є Головна Рада Наукових Товариств, що об'єднує усі Товариства в одну ідейну цілість. Допомагають у цьому також секції, які об'єднують вчених даних дисциплін.

Під цю пору маємо такі секції: історично-філософічну (директор проф. Василь Маркусь), філологічну (директор проф. Василь Лев), біологічно-хемічно-медичну (директор, д-р Роман Осінчук), математично-фізичну (директор проф. Володимир Петришин), Інститут Енциклопедії Українознавства на правах секції (директор д-р Аркадій Жуковський). Секція суспільних наук, директором якої був пок. д-р Петро Стерчо, знаходиться у стадії перебудови.

Головами поодиноких НТШ тепер є такі особи: американського — д-р Ярослав Падох, европейського — д-р Аркадій Жуковський (після довголітнього головства проф. Кубійовича), канадського — д-р Богдан Стебельський та австралійського — д-р Роман Микитович. Головну Раду НТШ очолює тепер її президент д-р Ярослав Падох, генеральним секретарем є д-р Василь Ленцик, скарбником д-р Богдан Стебельський. Крім того з уряду входять до Головної Ради НТШ усі директори секцій та ще окремі представники поодиноких НТШ.

Американське НТШ з нагоди свого 40-ліття організує в днях 2-4-го грудня ц. р. Науковий Конґрес під гаслом „40 років української науки на поселеннях". Головною метою конґресу є перегляд наших наукових досягнень за тих сорок років. Ми впевнені в тому, що маємо вже чим леґітимуватись перед нашою спільнотою, яка дає нам змогу науково працювати та продовжувати живу видавничу діяльність.

Незаперечним нашим спільним досягненням є кільканадцять томів Енциклопедії Українознавства україномовної і англомовної статтейної і гаслової. А під цю пору заплановано і вже розпочато працю над гасловою Енциклопедією діяспори. Крім того видано 52 нові томи майже столітньої

(Закінчення на стор. 4)

Роман Левицький

Небилиці діда Паляниці

2. Варвашка

Чому дід Паляниця зараз після обіду спішить до поблизького коледжу на „Хорал". Відкриймо його таємницю. — Із „Хоралом" дідові прийшлося запізнатися через те, що сучасна медицина повернула свою методу лікування серця „догори ногами". Ніхто інший, а сам дід Паляниця особисто в тій самій лікарні і під опікою тих самих лікарів перейшов стару і нову методу лікування. Сталося це у відступі кількох років. Коли дід дістав атаку серця, то поїхав до поблизької лікарні ровером. Ровером тому, що „ця пригодонька сталась йому не вдень, а вночі", як це співається у чумацькій пісні. Коли дід зателефонува своєму домашньому лікареві про свою недугу і розповів її симптоми, то лікар звелів дідові негайно їхати до лікарні. Негайно, то значить для діда ровером, бо заки докликався б таксівку, або побудив сусідів, то могло б уже бути запізно.

Коли дід мав свою першу атаку серця, то його лікували старою методою, тобто „догори головою". Казали йому належить з високо піднесеною головою на подушках і не рухатися. Тримали його так без руху кільта тижнів. Був би дід занудився так, лежачи самотньо і бездільно, коли б не прийшло йому на думку попросити лікаря, щоб дозволив дідові мати свій музичний інструмент і розважатися грою. Лікар дозволив і вийшов з кімнати на коридор, але зараз швидко вернувся і сказав голосно і з наказом: „Тільки не на трубі!"

Коли по кількох роках дід вдруге дістав атаку серця, то лікарі перейшовши на нову методу лікували „догориногами", як це дід собі жартівливо назвав, — звеліли йому якнайбільше рухатися. Випустили його з лікарні по кількох днях і приписали фізичні вправи, руханку таку, щоб лягати горілиць і задирати високо ноги, проходи, і щоб високо підіймати ноги тощо. Одначе найкраще зо всього, то плавання... Почав дід шукати за басейном до плавання і знайшов у поблизькому коледжі. Одначе щоб користуватися басейном треба було взяти ще якийсь курс. Дід вибрав собі хор. На плавання ходив точно, а про хор забув, а коли врешті зголосився туди і його спрямували до диригентки, то вона зразу накинулася на нього з криком: „То ти щойно тепер приходиш, в половині семестра. Я маю концерт за півтора місяця, а ти нічого не знаєш з репертуару!... Яким ти голосом співаєш"? — Дід відповів що басом. Мабуть їм треба було басів і вона подобрівши, звеліла дідові іти на співанку, а після того вона його переслухає. Переслухання було дуже докладне. Все диригентка прослідила і голосовий діяпазон і вміння читати ноти і музичну пам'ять і слух і відчуття ритміки, все. Врешті вона сказала: „Ти будеш добрим додатком для нашого хору".

Під час того переслухування були присутніми кількох студентів і Варвашка. На неї дід звернув увагу, бо вона додала ще від себе: „Це правдивий 'рашен' бас". Діда якби хтось вколов шилом, обернувся до неї, подивився сердито, а вона мило усміхнулася і глянула привітно на діда великими синіми очима і цим зовсім присмирила дідів гнів.

Хор дуже дідові подобався. Молоді чисті голоси, особливо жіночі, співали у досконалій інтонації, ритміці і дисципліні, милуючи дідове ухо. Усі були молоді, окрім Варвашки. Згодом дід довідався, що вона закінчує школу докторатом, що вона помагає диригентці, що вона солістка хору і редактор студентської газети в ділянці музики.

Дід Паляниця постановив собі при найближчій нагоді поговорити з Варвашкою і сказати їй, що вона вразила його тим, що назвала його „рашен". Така нагода трапилася незабаром, коли Варвашка вручила дідові програмку свого ґрадуаційного концерту і дуже щиро просила, щоб дід прийшов разом з дружиною... Дід глянув на програмку і прочитав, що виступатиме Барбара Іліяно. „То ти італійського походження", спитав її здивований. — „Ні, відповіла вона, я „рашен". Я змінила своє прізвище. Колись я називалася Ільчишин... Дід аж скрикнув: — Ільчишин, це українське прізвище!.. Розкажи мені звідки твої батьки походять. —

— Я своїх батьків не пам'ятаю, моя мати померла як я народилася і мене виховувала моя бабуня. Вона мене називала Варвашкою. Казала що вона походить з „Ґаліції", з села... я вже забула як воно називається, знаю тільки, що воно близько великого міста „Львов".

— То ти, Варвашко, ніяка „рашен", а така сама українка як і я, бо і я звідтіль походжу. Чи пам'ятаєш якою мовою до тебе твоя бабуня говорила?

— Пам'ятаю як бабуня кликала мене пальчиком і казала: „Ходи сюди, Варвашко, я тобі щось дам". І пам'ятаю кожного ранку не дала мені сніданку, аж поки я не помолилася. Тоді вона до мене так казала: „Вогори пацір"!... Я тоді хрестилася тричі і відмовляла „Очченаш"... Вже я забула той „Пацір", але ще пам'ятаю, що закінчувала його так: „Но ізбави нас облукавого".

Після свого дуже успішного самостійного ґрадуаційного концерту, Варвашка приступила до діда і баби і щиро їм дякувала за те що вони обоє прийшли на її концерт. Баба Паляниця, яка знала від діда про її українське походження, ґратулюючи Варвашці, вручила їй від себе дарунок, маленький збаночок з яворівською вишивкою і гуцульську писанку. Варвашку це зворушило до сліз. Цілуючи бабу, (не забула і про діда), вона просила: „Не забувайте про мене, мої милі! Я знаю що я українського роду. Моя бабуня дуже, дуже любила українські вишивки і писанки... Тепер я знаю, що вони не 'рашен', а наші українські".

Їдучи домів дід і баба весь час говорили про Варвашку, а дід згадав, що і в його рідному селі старий дяк також співав „облукавого" замість „от лукавого", але про старого дяка буде мова в наступній „Небелиці діда Паляниці".

Микола Руденко

ЧИ ПОТРІБНА ПОЛЕМІКА? ТАК, ПОТРІБНА!

II.

Мабуть, немає сенсу сперечатися з анонімом стосовно географічної „проблеми": перебуває Новочеркаськ у межах України чи в межах Росії? Це не той рівень полеміки, який прикрашає газету.

Стаття Я. Гайваса написана мовою досвідченого публіциста. Він також відчуває потребу полеміки (дебати) з приводу українських проблем, гадаючи, мабуть, так само, як і я: краще зайвий раз почубаритись у політичних суперечках, ніж у безперспективних збройних сутичках пролити зайву кров. Він з пошаною ставиться до своїх опонентів, хоч у дечому з ними й не погоджується:

„Заяві не можна відмовити широкого діяпазону в аналізі й оцінці совєтської дійсности, але не завжди можна погодитися з деякими твердженнями й передбаченнями".

Отже тут є основа для змістовної полеміки. Відзначивши помірковану тональність статті Я. Гайваса, одразу ж перейдемо до конкретної розмови: що саме не влаштовує Я. Гайваса в нашій Заяві?

Ось, наприклад, він каже: „Важко погодитися з неминучістю голоду в СССР. Голод наступить тільки тоді, коли процес розкладу тягнутиметься довше, коли будуть спроби 'латати', а не з коренем і без проволоки змінити... Дайте народам волю зразу, скиньте з них 'всесоюзні' обручі, вони дадуть собі раду".

Як тут усе точно й правильно сказано! Та, на жаль, нічого іншого, окрім бажання „латати", ми покищо не помічаємо. Якби ж оце справді комуністична партія, усвідомивши свої злочини й неминучість близької поразки, звернулася до народу з такими словами: „Ми, комуністи, відмовляємося від влади, розпускаємо КҐБ, міліцію, внутрішні війська — хай надалі самі народи вільно й безборонно вирішують свою долю". І треба, щоб це були не тільки слова — треба, щоб народи повірили: страшна сталінська машина, яка перемісила на криваве тісто близько 60 мільйонів совєтських громадян, нарешті справді-таки самоліквідується, вона ніколи більше не прийде до влади...

Чи можна повірити в таку можливість? Адже ж із КҐБ покищо не звільнено жадного лейтенанта, а міліція тим часом поповнює свої лави досвідченими штурмовиками, яких навчають як розганяти мирні демонстрації. На Україні й досі володарює той, хто завдав їй не меншої шкоди, ніж це протягом історії робили її найлютіші вороги — В. Щербицький.

Які ж є ознаки, що будуть скинуті з народів „всесоюзні" обручі? Хто це зробить — партія? Чи, можливо, ви, шановний опоненте, вірите у всенародне збройне повстання. Мушу вас розчарувати: його не буде. Можливі лише обмеженні спалахи, які не матимуть успіху — і через те орієнтуватись на них не можна. То буде марно пролита кров. А цього в українській визвольній справі було так багато, що нам належить бути обачними.

Я не можу тут широко й докладно пояснити, чому в сучасних совєтських умовах неможлива всенародна революція — для цього треба написати окрему книгу. Дещо з цього висвітлено у моїй книзі „Шлях до хаосу", яка незабаром вийде в Дітройті. В цій книзі я передбачаю неминучість голодних бунтів у самому російському народі — на зразок новочеркаського бунту. Саме тоді й надійде час для державного самоутвердження українського народу, але не раніше. А покищо треба робити те, що нині роблять українські патріоти-дисиденти; гуртувати народ, підвищувати його національну свідомість. Цього не можна робити в підпіллі; щоб народ нас почув, треба з ним розмовляти на повний голос. Ось чому ми від самого початку зреклися підпільних методів боротьби.

Далі, мій опонент стверджує: „Економічне безладдя не породжене якимсь мітичним 'перманентним волюнтаризмом', а таки просто совєтською системою".

Звичайно, автор говорить святу правду: економічне безладдя породжене совєтською системою. Саме так і не інакше. Але протиставлення совєтської системи перманентному волюнтаризмові в економіці так само недоречне, як недоречно причини протиставляти наслідкам. Справа в тому, що економічний волюнтаризм (далеко не мітичний) і є найхарактернішою ознакою саме совєтської системи, а не якоїсь іншої. Виникає він із стовідсоткової централізації економіки, повного монополю на засоби виробництва й торгівлю. Вся економіка величезної країни потрапляє в руки совєтської олігархії. І зрештою в руки однієї людини — вождя. Його особиста воля стає керівною силою виробництва. За межами дії цієї волі ніхто не має права навіть ворухнути пальцем.

Продовження буде

о. Йосиф Петерс

ПРО ПРАВОСЛАВНЕ ЧЕРНЕЦТВО

II.

Східнє чернецтво залишилось вірним своєму походженню. Уже первісне християмство знає згромадження аскетів, чоловіків і жінок. Констянтин Великий допоміг християнству 321 року стати державною релігією. Пізніша секуляризація вигнала багатьох, що хотіли жити згідно з наукою Євангелії, на пустиню. Одиноко в юдейській пустині проживало до інвазії арабів у печерах приблизно 7,000 пустельників. Св. Антоній Великий і св. Пахомій належать до перших пустельників, які організували спільне життя, кожного після його вподоби. Заслугою Василія Великого було створення еремітських згромаджень, що він так обороняє: „Як ти можеш збагнути таємницю Бога в любові ближнього, коли ти оминаєш твого брата і займаєшся лиш собою?" Василій заохочує ченців у спільному співжитті займатись богословськими науками і педагогічною працею в школах. Він включає у працю своїх монахів соціяльну допомогу вбогим і хворим. Митрополит Андрій і його брат Климентій включили цю важливу харитативну ділянку у свій типікон.

При тому всьому Євангелія — це єдина вказівка для монашого життя. Під час коли західня Церква збагатилася численними чинами і конгрегаціями, виявляє Православна Церква у розвитку її монашества поодиноку лінію від його початків посьогодні. Прикладом цього є чернецтво на св. горі Атос. Воно випроміньовує вплив як монолітній бльок на всі довколишні монастирі, а теж на монастирі національних Церков. Свята гора Атос є чернечою республікою від 1927 року, вона є визнана грецьким урядом. Сьогодні проживає там у 20 монастирях, численних скитах і самітних відокремленнях около 2,000 ченців. В тому числі є там один монастир для росіян, сербів і болгарів, які, однак, через заборону приймати нових ченців — засуджені на заник. В останніх 20-30 роках монашество на Атосі набрало динаміки. Одиноко монастир Симоніс Петра нараховує около 100 монахів, що їх після їхнього вишколу їхній ігумен спрямовує до інших монастирів, щоб дійти для їхньої обнови. В Сальоніках є монастирська церква, що нею завідує ієромонах із Симон-Петра. В неділі і свята церква є переповнена студентами університету, що беруть участь в ранній Богослужбі від семи до десяти години. Це є приклад душпастирської праці серед греків. Визначне місце серед студій богословії на Атосі займає патрологія, а також притаманне східній Церкві почитання ікон і іконописання. Багато часу присвячують монахи молитвам до Христового серця. Ці прикмети східньо-церковного чернецтва прищепили Андрій і Климентій Шептицькі студитському чинові.

Монахи Атосу не признають жодних єпископів. Навіть екуменічний патріярх вперше отримав дозвіл відвідати Атос щойно у 1963 році, з нагоди його тисячоріччя. Ігумен монастиря висвячує братів на ієромонахів тільки тоді, коли для цього є конечність.

У чому ж, отже, може добачити світська людина ціль монашого життя? Уже Теодор Студит називає монахів „основою Церкви". Великий монах-містик, Йоан Клімакос, називає монашество „світлом усіх людей". Вплив євангельського життя чернецтва в Українській Церкві виявляється, наприклад, у додержуванні постів. І є, однак в монашестві східньої Церкви деякі тіні, як недостатня богословська освіта монахів, часто фанатичний догматизм, чи хвороблива ненависть до жінок. Та все таки, позитиви переважають! Цей струмінь духовної спадщини промостив собі дорогу через св. Теодора Студита на Атос, звідтіля через Болгарію до Печерської Лаври у Києві. На цій спадщині опублікував Митрополит Андрій 1910 року у Жовкові типікон п. з. „Покірний Слуга Божий, многогрішний єіромонах Андрій, Митрополит галицький і архимандрит Скнилова". На 47-ми сторінках є подані вказівки і правила монашого життя.

Брати Шептицькі зредаґували другий типікон, який перевидано в Римі у 1964 році французькою мовою, якою був написаний ориґінал. Він має назву: „Типікон Слуги Божого Митрополита Андрея і архимандрита Климентія Шептицького — студита". Головним автором типікону був Климентій Шептицький, про що свідчить заввага на 281-ій сторінці: „Першу редакцію цього другого типікону закінчено у Прилбичах у день празника святих апостолів Петра і Павла, дня 12 липня 1936 року". Типікон має 281 сторінок, а 57 сторінок займає ще науковий додаток. Про нього можна сказати, що він вичерпує усі відомі типікони; із його євангельським багатством є він духовним скарбом для третього тисячоліття.

Дня 11-го квітня 1946 року совєтський уряд розв'язав УКЦ з усіма її монастирями. Усі мешканці монастирів пішли в катакомби. У 1946 році було в Західній Україні 10 студитських обителей із 225 ченцями, з них 125 проживали в Успенській Лаврі в Угневі. До цього числа треба ще додати сім жіночих монастирів з головним осідком у Якторові під проводом ігумені Йосифи. Це були імпозантні цифри, а їхня важливість полягає у пляні Митрополита і його брата Климентія заснувати східній монаший чин в Західній Україні, щоб таким чином наблизитися до рішень: 1) російсько-католицького синоду у Петербурзі 1917 року. На ньому Митрополит найменував ієромонаха-студита, Леоніда Фйодорова, екзархом Росії.

Мусимо подивляти братів Шептицьких, предки яких належали ще в XVII сторіччі до української шляхти, а відтак спольщилися і прийняли латинський обряд, щоб при кінці XIX віку повернутися на лоно Греко-Католицької Церкви, проти волі їхніх батьків і розчарування патріотичної польської шляхти.

(Закінчення на стор. 4)

перебудови, назрів час для поширення цієї музики на Заході, і якраз для цієї цілі пан Вірко, який уважається тут провідним авторитетом у музиці Совєтського Союзу, зокрема музики України, зорганізував Українську Культурну Фундацію, організацію, що подумана на те, щоб поширювати й підтримувати твори творчих талантів з підсовєтської України на Заході.

На відвідинах у „Українському Тижневику" та в „Свободі", в п'ятницю, 14-го жовтня, ц.р., **В. Балей** пояснив мету Української Культурної Фундації, у Раді директорів якої є він, **Ірина Стецура, Юрій Бойчук і Роман Мац. Ця група ентузіястів української культури й активних діячів іде в головно**му руслі американського культурного процесу. Всі четверо — вони відчули й зрозуміли, що культурні американські кола мають справжню спрагу для нових талантів і для незайманих цілинних джерел з-під совєтської займанщини.

Фундація, яка початково була заінкорпорована як Українське Музичне Товариство, в останньому часі поширилася і включає всі галузі культури, всі красні штуки, на пропозицію багатьох прихильників мистецтва, зокрема прихильників різних форм красного мистецтва, що проривається на Захід із Совєтського Союзу, в тім — з України насамперед.

Можна висловитися, що Вірко Балей потрапив у ролю популяризатора-промотора підсовєтського українського мистецтва, завдання, якому він віддався цілковито. Коли до нього звернувся Контінуум, музична організація з осідком у Ню Йорку, заснована в 1966 році для поширювання авдиторії слухачів для музики XX століття, Вірко Балей

Місія Вірка Балея — поширювати...

(Закінчення зі стор. 1)

познайомив цю групу з музикою підсовєтських композиторів, що й знайшло своє завершення в успішному нюйоркському концерті під назвою „СССР — відкриваємо Авангард" в 1980 році.

Заінтриговані музикою підсовєтських композиторів і надхнені щирим ентузіязмом маестра В. Балея, члени Контінуум, керовані Шерил Зелтцер і Джоелем Саксом, бажали мати більше й більше з цієї музики, на що дуже охоче пішов пан Вірко, і з його допомогою і за його співпрацю, ця організація (яка є лавреатом престижевої інтернаціональної нагороди „Сіменса" задля високого її служіння музиці) зорганізувала ще два концерти в Ню Йорку, в обох граючи твори підсовєтських українських композиторів. Перший концерт восени 1987 року мав назву „Нові українці"; виконувалися тут твори славного в Україні композитора Левка Колодруба і композиторів-українців Валентина Сільвестрова, Леоніда Грабовського і Віталія Бібіка. На другому концерті, що відбувся в квітні цього року, ретроспективно святковано 50-річчя народження композитора Валентина Сильвестрова, і сам композитор, українець з Києва, був присутній на цій імпрезі, на яку навіть дуже стриманий і скупий на похвали для українців „Ню Йорк Таймс" помістив дуже добру рецензію. Обидва ці концерти сприйняла добре нюйоркська концертова публіка, яка, хоч і воліє традиційну музику (тому маестро окреслив Ню Йорк словом „провінція") слухала з увагою цих українських модерністів. І тут Вірко Балей швидко додав, що хоч і „провінційний" Ню Йорк, але все таки це місто, куди треба прибути і виступити, якщо хочеш проголосити щось нове в музиці, літературі чи мистецтві, бо це загально мистецька й культурна столиця Заходу. Щоб підкреслити свою думку, зробити їй уточнення, Вірко Балей сказав, що Ню Йорк не обов'язково є містом, з якого виходять всі мистецькі таланти, але це місце, куди всі такі культуротворці мусять прийти.

Згаданих українських композиторів також з успіхом чули шанувальники музики, слухачі в Лос Анджелесі, Ляс Веґасі, в Голляндії і в багатьох концертових залях міст Европи, звідки надійшли замовлення до українських музик-композиторів написати певні твори для відносних симфонічних оркестр. Найновіші такі виступи щойно мали місце у Вінніпеґу, де відбулася прем'єра сюїти з опери „Цвіт Папороті" композитора Євгена Станковича із співом славної київської співачки Ніни Матвієнко, тенора Івана Мартенса та вінніпеґського українського хору ім. Олександра Кошиця. Це є лиш кілька прикладів пропаґування української музичної культури в західньому світі.

„Я дістав мій вишкіл тут; мене бачать як музику, хто виростав і формувався тут, — отже я є американський композитор, на погляд американської публіки. Тепер же теми в моїй музиці, що відображають мою українськість, стають важливими й гідними уваги американського слухача, якщо цю українськість можна пов'язати з іменами Сільвестрова, Грабовського, Станкевича і Лятошинського..."; — додає вже на-бігу Вірко Балей, бо поспішає на зустріч з фільмовою компанією, яка зацікавлена висвітлюванням підсовєтсько-українських фільмів на фестивалі в Ню Йорку.

На закінчення розмови в редакції теж довідуємося, що маестро В. Балей є в Ню Йорку 3-го листопада ц.р., в четвер, бо якраз тоді гратиметься вперше в цій метрополії світу його композицію Ноктюрн No6 в Меркін Голл. З прем'єрою цього Балеєвого твору виступить відома піяністка Елліза Стутц. Сам він — ґрадуант Лос Анджелеської Музичної консерваторії, де він здобув і бакалявреат з музики і маґістерку. Він щойно повернувся з Вінніпеґу, де брав участь у канадському святкуванні Тисячоліття Християнства в Україні — Київській Русі.

На цих святкуваннях у Вінніпеґу були присутні композитори Олег Кива і Євген Станкович. А тому, що композитори вже є у Північній Америці, пан Вірко із свого становища члена Ради Директорів Української Культурної Фундації запланував зустріч цих українських композиторів з українсько-американською громадою Ню Йорку й околиці в суботу увечорі, 5-го листопада. Тут будуть три київські композитори: панове Кива, Станкович і Володимир Загорцев, чия прем'єра Сонати No2 була з успіхом виконана в концерті в четвер увечорі, 3-го листопада. Композитори-гості зустрінуться з українцями — шанувальниками музики в Українському Інституті Америки (ріг П'ятої авеню й 79-ої вулиці в Мангеттені) і розкажуть про свою працю, ілюструючи свій виклад грамофонними записами уривкі їхніх творів. Маестро В. Балей теж буде присутній, щоб докладно обговорити міріяди можливостей, як саме найкраще пропаґувати українські таланти на Заході, і подасть багато фактажу про Українську Культурну Фундацію.

(Переклала з англійської мови Л. В-а.)

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку
запрошує Членів й Українське Громадянство на
ДОПОВІДЬ
з циклю УКРАЇНА СЬОГОДНІ на тему:
СТАН УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА УКРАЇНІ СЬОГОДНІ
яку вигопосить
Володимир Стойко
проф. Мангетен Коледжу
що відбудеться
в суботу, 12. листопада 1988 р. о год. 5-ій по пол.
в домі НТШ в Ню Йорку
при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вул.

Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні повідомляє, що висвітлювання відеозаписів чи слухання звукозаписів з імпрез Тисячоліття у Вашінґтоні 7-9-го жовтня ц.р., в комерційних цілях може наразити дані особи і комітет на леґальні труднощі.

Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ В АМЕРИЦІ

щиро дякує нижче названим особам та організаціям за грошові пожертви на перевезення та збереження архіву і видання пропам'ятного альбому з нагоди 75-ліття вимаршу Леґіону УСС-ів до бою.

СПИСОК ч. 4.

500 дол. — Відділ ОбВУА — Відділ у Філядельфії, Па.;
300 дол. — Український Народний Дім, Ірвінґтон, Н. Дж.;
250 дол. — Об'єднання Українців Америки „Самопоміч", Нюарк, Н. Дж.;
50.75 дол. — Громадський Комітет під патронатом УККА для вшанування трагічних річниць смерти Головного Отамана Симона Петлюри і полк. Евгена Коновальця — частина доходу з імпрези;
50 дол. — Дарія Витанович, Степан Куропась;
25. дол. — д-р Ярослав Макарушка;
5 дол. — Алія Онишкевич.

Список жертводавців із збірки переведеної ред. Ольгою Кузьмович на похороні дорогої нам сл. п. Марії Лепкої

50 дол. — К. Дрогомірецький (брат сл. п. Марії Лепкої);
35 дол. — Іванна Джус;
30 дол. — Юрій Олесницький;
25 дол. — О. Кузьмович, О. і А. Лисинецькі, К. і Г. Гречак;
20 дол. — Т. і В. Гординські, І. і Є. Козак, І. і М. Ліщинські, д-р М. і Н. Яремчишин;
10 дол. — В. Сердюк, Д. Каранович, М. і Б. Осадца.

Збіркова акція продовжується, слідують додаткові листи. Всі чеки просимо виписувати на Archives Acc. No. 4175.
Пожертви просимо висилати до Кредитівки в Нюарку, Н. Дж. на адресу:

SELF-RELIANCE (NEWARK) FEDERAL CREDIT UNION
734 Sanford Avenue, Newark, N.J. 07106

За ГОЛОВНУ УПРАВУ ОбВУА:

Осип Труш, *голова*
Кость Грачак, *скарбник* Олександер Білевич, *секретар*

Відзначення ювілею в Флинті

Наша маленька громада в Флинті, Миш., відгукнулася на заклик Крайового Комітету 1000-ліття Хрищення України і підготовила на 29-го травня День української єдности. Змовлено в церкві молитви в намірення нашого народу. Вполудне того дня церковні дзвони сповіщали, що це ювілейний день — рік Хрищення України. Про це повідомили також телевізійна станція і місцева газета.

На початку цього року з ініціятиви управи Українського Народного Дому ім. Івана Франка під головуванням Боґдана Левандовського створено з молодих людей Комітет для відзначення Хрищення України.

До Комітету обрано д-ра Миколу Бартківа — голова, Михайла Нагірного — секретар, Ірена Лещук — касієр та Марія Жук і Петро Нагірний — члени.

Комітет, очолений д-ром Миколою Бартковим розгорнув у Флінті й околиці широко закроєну працю для гідного влаштування 1000-ліття.

Усталено день святкувань із нашим деканом о. Іваном Лазаром і о. Олександром Биковцем, УАП-Церква з Дітройту. Із дієцезії Ленсінґ запрошено католицького єпископа о. Кенета Повиша.

Урочисте святкування відбулося в неділю, 19-го вересня. Молебень почався в год. 4-ій по полудні при участі єпископа о. К. Повиша, декана о. Івана Лазара, о. Олександра Биковця (УАПЦерква) та інших священиків.

Церква була заповнена вірними. Дуже гарно співав хор із Дітройту під мистецьким керівництвом проф. Кирила Цепенди.

Після Молебня священики, парохіяни та гості пішли до Українського Народного Дому ім. Івана Франка. За гарно застеленими столами засіло 19 священиків та понад 300 гостей.

Голова комітету д-р Микола Бартків попросив Ірену Лещук прочитати проклямацію майора міста Флинту Мета Качйора, а Маріка Жук прочитала внесок до конґресового рекорду у Вашінґтоні, конґресмена Дейла Кіґлі, о. декан Іван Лазар та о. Олександер Биковець провели молитву, після якої почався обід, приготований нашими панями під умілим керівництвом Анни Німців.

Головну доповідь про Хрищення України виголосив о. Бернандин Панчук, улюблений нашою молоддю.

Отець Бернандин Панчук пояснив, чому Москва, а не Київ. Про московську дезінформацію, про теперішній стан наших церков в Україні й Польщі, а головно на Лемківщині, бож він повернувся із подорожі на ті землі, де відсвятковано 1000-ліття України в місті Ченстохові, бо такого не дозволено відсвяткувати нам в Києві.

Після короткої перерви хор „Боян" із Дітройту під мистецьким керівництвом проф. Кирила Цепенди почав свій концерт, а гості нагородили їх рясними оплесками та квітами, що їх вручили маленькі дівчата Леся Бартків і Малиса Мартин.

Велика дяка нашим гостям із Дітройту й околиць, що так численно прибули до нас.

Свято закінчено відспіванням „Боже, Великий".

Стефан Стефанів

Президія НТША...

(Закінчення зі стор. 1)

Заторкнено, обмірковано і прийнято постанови в різних наукових і господарських справах. Зокрема рішено відзначити окремою конференцією 40-ліття існування НТШ в Америці також у нюйоркській централі та 175-річчя від народження патрона НТШ окремою конференцією у Гарварді. Признано деякі стипендії.

В. Маркусь поінформував, що Історично-філософічна секція має 72-ох дійсних членів, 18 членів-кореспондентів. За останніх вісім років померло 17 членів секції. Обмірковано теж справу участи у найближчому СКВУ в Торонто та засідання Головної Ради НТШ, секретарем якої є д-р В. Ленцик, що приготовляє докладний звіт.

Безпосередньо після засідання проф. В. Маркусь доповідав про редаговану ним Енциклопедію української діяспори.

Портланд відзначив ювілей Тисячоліття

У приємному настрої відбулося святкування тисячоліття Хрищення України в Портланді, Ореґон, 15-го жовтня ц.р.

Після Служби Божої і Молебня в українській православній церкві Св. Івана Хрестителя, портландці і гості з інших місцевостей зібралися у церковній залі.

Була нагода відсвіжити та зав'язати нові знайомства і скуштувати традиційних українських страв. Промовці зацікавили присутніх історією Української Церкви і сучасними зусиллями українців у боротьбі за свободу їхніх церков під комуністичним режимом.

Пісні церковного хору та мистецько-культурна виставка причинилися до успіху цього ювілею.

Учасник

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило про нові ракетні атаки муджагедінів на Кабуль, які вбивають людей і нищать будівлі. Головне командування антикомуністичних повстанців каже навпаки, що повстанці обстрілюють тільки військові касарні, транспорти війська, а не цивільні квартали міста. ТАСС цитує голоси обурення цивільного населення, але нічого не згадує про причини обстрілювання і не подає військових жертв по стороні совєтського і афганського комуністичного війська.

КАНАДСЬКА ЛІБЕРАЛЬНА партія починає знову здобувати ґрунт під ногами перед парляментарними виборами, які, як відомо, відбудуться 21-го листопада цього року. Головним прицілом лібералів є Консервативна урядова партія і сам прем'єр-міністер Браєн Малруні, який, на думку ліберальних політиків, зробив „великий злочин", підписавши із З'єднаними Стейтами Америки торговельний договір, який мав би ввійти в силу 1-го січня 1989 року, але його ще не схвалив канадський сенат з огляду на спротив лібералів. Газета „Гловб енд Мейл" перевела опити серед виборців і опублікувала вислідИ: 38 відсотків за лібералами, 31 за консерватистами і 26 за Новою демократичною партією. Група, яка об'єднується довкола газети „Торонто Стар" перевела свої опити, які ставлять на першому місці Консервативну партію.

АМЕРИКАНСЬКА ПРИБЕРЕЖНА сторожа внесла прохання щоб приділити їй більше криголамів. Показується, що таке прохання сторожа вже склала раніше, однак Уряд відкинув його тому, що кошт одного криголома виносить 300 міл. дол. Щоб визволити трьох китів із замерзлого океану, треба було кликати на поміч совєтські криголами тому прибережна сторожа поновила своє прохання. У ЗСА є тільки два криголами.

ПОЧИТНИЙ ЩОДЕННИК „Вашінґтон Пост" заявив у виданні з середи, 2-го листопада, що не буде підтримувати ані одного кандидата на президента, називаючи цьогорічну передвиборчу кампанію „великим розчаруванням".

МАДЯРСЬКА ГАЗЕТА „НЕБСАБАДШАҐ" повідомила, покликаючись на члена уряду Імре Позгая, що Мадярщина вирішила зменшити застави на кордоні між Австрією і Мадярщиною та зняти електронічні апарати, які сиґналізували кожну найменшу подробицю, не кажучи вже про спробу нелеґального переходу кордону. „Сьогодні нам вже не треба такої максимальної безпеки", — заявив згаданий член уряду. Він думає, що максимальне хоронення кордонів перестаріла тактика, історично не виправдана в добі ліквідації всяких обмежень рухів громадян і пашпортової системи, як це почали практично уводити в Західній Европі. Кореспонденти підкреслюють, що як не дивно, але найбільш укріпленим є кордон між Мадярщиною і Румунією, двома „соціялістичними" країнами.

У ВІВТОРОК, 1-ГО ЛИСТОПАДА ц.р., прокуратор повіту Дачесс Стівен Паґонес звернувся до верховного суду стейту Ню Йорк з вимогою стягнути 885 міл. дол. з Тавани Бролі і трьох її дорадників, які звинуватили його в зґвалтуванні Бролі. С. Паґонес вважає, що йому нанесено моральну шкоду брехливими звинуваченнями, в наслідок яких до нього змінилося ставлення сусідів та представників служби правосуддя. Як відомо, негритянська школярка Бролі сказала, що шість білих чоловіків викрали її і протягом чотирьох днів ґвалтували. Її версію підтримали негритянські активісти — адвокати Вернон Мейсон і Елтон Меддокс, а також пастор без пастви Ел Шарптон. Слідством встановлено, що Бролі вигадала історію про її викрадення та зґвалтування. Довідавшись про позив, пастор Шаптон заявив: „Сподіваюсь, що провина Паґонеса буде доведена і його визнають винним у зґвалтуванні". Мейсон і Меддокс відмовилися коментувати порушену проти них справу.

У ВІВТОРОК, 1-ГО ЛИСТОПАДА ц.р. 30-літнього Лонделла Вілліямса засудили до двох років тюремного ув'язнення та оштрафували на 100 долярів за погрози вбити негритянського пастора Джессі Джексона під час президентської виборчої кампанії. Вілліямса і його дружину Теммі заарештували в травні ц.р. у Вашінґтоні, Міссурі, в 50-ти милях від Сейнт Луїсу. Слідством встановлено, що Вілліямс переховував у лісі заряджену ґвинтівку. Тоді поліція почала підслуховувати його телефонічні розмови, під час однієї з них Вілліямс сказав, що Джексона буде вбито, бо він „намагається обдурити нас, білих людей". Згідно з законом, Вілліямс міг бути засуджений до 13-ти років тюремного ув'язнення та до 500,000 долярів штрафу.

Ділимося сумною вісткою,
що дня 2-го листопада 1988 р. на 64-му році життя
відійшов у Вічність
мій Найдорожчий БРАТ

бл. п.

МИРОСЛАВ ПЕТРІВ

ПАРАСТАС в неділю, 6-го листопада 1988 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при Franklin and Brown вулицях у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 7-го листопада 1988 р. о год. 8:30 ранку в цьому ж заведенні, а відтак до церкви св. о. Миколая при 24 Poplar St., опісля Тлінні Останки будуть перевезені на український католицький цвинтар у Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:
брат — ВАСИЛЬ
та дальша Родина на Україні

Замість квітів на свіжу могилу просимо складати пожертви на церкву св. о. Миколая або на Спортове Т-во „Тризуб".

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів та Знайомих,
що в п'ятницю, 21-го жовтня 1988 р. з Волі Всевишнього
відійшла у Вічність
наша Найдорожча
ДРУЖИНА І МАМА

бл. п.

Дора з Копаницьких КОЛТУНЮК

проживши 69 літ.

ПОХОВАНА на українському католицькому цвинтарі св. Володимира в Денвер, Кольорадо.

Горем прибиті:
муж — ЛЮБОМИР
син — АНТІН з дружиною АНЕЮ
шваґер — ОРЕСТ з дружиною АНТОНІНОЮ і сином РОМАНОМ
та ближча і дальша Родина в Европі, Америці і Канаді

Осередок Праці у Вашінґтоні, Д. К.
зі смутком повідомляє, що 10-го жовтня 1988 р. померла

д-р ЛЮБОВ АРНОЛЬДІВНА МАРҐОЛІНА-ГАНЗЕН

Покійна була жидівкою, дійсним членом НТША, дослідником природничих наук і правдивим приятелем українського народу.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Про православне...

(Закінчення зі ст. 2)

Дім Митрополита на святоюрській горі у Львові хочу назвати скитомонастирем, тому, що в цьому монастирі студійовано і просліджувано не лиш теоретично містерію східньоцерковного монашества, але практиковано східньочернече життя, а першим ієромонахом були: св. п. Митрополит, його брат ігумен Климентій, якщо перебував у Львові й опікун Митрополита брат Атанізій. Господь був прибіжищем Шептицьких, щоб вони принесли „світло зі Сходу", на жаль, дуже златинізованим східнім католикам, як їхню спадщину. Повернення східнього монашества уніяцькій Церкві є безсмертною заслугою цих двох братів. Я наведу вислів покійного професора Фрідріха Гайлєра з Марбургу, який захоплював нас, студентів, своїм викладом про „Католицьку Церкву на Сході": „Екс орієнте люкс!"; „На Сході християнська Церква взяла свій початок, на Сході був біблійний рай, були первісні християнські оселі, зі Сходу вийшов прапредок Ізраїля, Авраам, на Сході народився Ісус Христос, зі Сходу прийшли його привітати три володарі, як післанці всього поганства, на Сході поширювало переважне число апостолів Христову євангелію, на Сході постала Літургія Католицької Церкви, на Сході християнська теологія випрацьовувала науку про св. Трійцю, на Сході вирішували екуменічні собори догматичні питання, на Сході розвинулось найперше християнське чернецтво, на Сході розцвіла християнська містика.

Зі Сходу прийшло св. Євангеліє на Захід, а щойно поступово створила Західня Церква, найперше в Африці, розвиваючи східні імпульси, свою власну богословію і літургію, свої монаші чини і свою містику".

Прославляючи „світло зі Сходу", накладає на нас проф. Гайлєр у зв'язку з Тисячоріччям Хрищення Київської Руси зобов'язання, беззастережно визнавати візантійське походження нашого християнства. Бо аж до III століття була в Римі сакральною мовою — мова грецька, щойно згодом Рим перейняв з Африки латину. Отак зудар'ювалися ці два світи — візантійський і римський, часто проти себе. Повернення східнього монашества в уніяцьку Церкву є важливим компонентом церковного зближення. Признаваймось, отже, ми українці до цього Сходу з усім його богословським багатством для майбутньої національно-церковної свідомости в соборній Україні.

БАГАТОЛЮДНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ" В ТОРОНТО

Вже десятий з черги рік в перших днях вересня відділ КУК в Торонто влаштовує „Український День", який здобув повне право громадянства та став вже традиційною і загальноукраїнською імпрезою Торонто і околиці.

Цьогорічний „Український День" відбувся 11-го вересня на Оселі „Київ" біля Оквилл, оселі, яка успішно розвивається та набирає щораз кращого вигляду і пристосувань для потреб великої української спільноти, а зокрема тепер, коли в році Тисячоліття Хрищення України побудовано і відкрито імпозантну будівлю — Осередок Української Культури ім. св. Володимира. Дальші пляни побудови церкви, пам'ятника св. Володимирові, спортові і розвагові місця для молоді, дім для старших і т.п. Коли до цього додати і місце вічного відпочинку — український цвинтар, на якому вже поставлено два пам'ятники тим, що „життя своє віддали за Україну", пам'ятник воїнам Першої УНД і пам'ятник Слави УПА та похоронено вже ряд визначних осіб з українського життя, то Оселя дійсно стає „клаптиком України", для живих і мертвих.

Комітет підготови Українського Дня, який очолював заступник голови відділу КУК д-р Остап Винницький, докладав всіх старань, щоб цьогорічна програма Дня, що проходила під кличем „З хрестом і тризубом крізь Тисячоліття", була на належному рівні, тому і тематично була тісно пов'язана з Тисячоліттям. Правда, всі ми побоювалися, що в цьому так насиченому різними імпрезами році, а до того ненайкращою напередодні погодою, можуть не дописати учасники. Однак, щастя було по нашій стороні... Погода дописала, а неділя 11 вересня була чудовою. Вже у ранніх годинах направду „всі дороги вели на 'Київ'"... Чисельно прибули торонтонці та гості з навколишніх місцевостей, кількість яких доходила до 6,000.

Програма дня складалася з двох частин. У першій частині о год. 11-ій перед полуднем відправив Молебень митрофорний протоєрей Петро Бублик, який виголосив проповідь. До Молебня співав збірний церковний хор під диригентурою Нестора Олійника, який під вмілою рукою диригента звучав чудово, виконуючи гарні напіви наших церковних відправ.

По Молебні була перерва, під час якої учасники могли гоститися гарно і смачно приготованими обідами під керівництвом жінок відділу Комітету Українок Канади К. Воловець, В. Цурковської, А. Бурій і ін. в чудовій і модерній залі Культурного Осередку. Оглянути Оселю, помолитися на цвинтарі за своїх близьких чи знайомих, купити книжки, образи, овочі, мед і т.п. Ця частина дня нагадувала нам колишні наші українські „Обжинки", що відбувались по закінченні жнив, як подяка Богові за урожай.

Мистецько-концертову частину відкрив голова відділу інж. Ярослав Соколик, привітавши численних учасників, а між ними в першу чергу Миколу Руденка, Данила Шумука, представників урядових чинників, федерального, провінційного і міського урядів. Канадський гимн відіграла оркестра Осередку СУМ „Батурин" під мистецьким керівництвом О. Брезденя. Опісля дальшою програмою проводила досвідчена і активна голова відділу Комітету Українок Канади мгр Марія Шкамбара, яка покликала до слова міністра фінансів Канади М. Вільсона, який, привітавши учасників з великим тисячоліттям хрищення України, передав привіт від прем'єр-міністра Канади Малруні та побажав дальших успіхів у праці і діяльности української спільноти. Привіт від провінційного уряду склав посол Д. Фліт, від управи м. Торонто стр. радний В. Бойчук і посадник міста Оквилл Дж. Мічел.

Біля погруддя князя Володимира (зліва): ред. В. Дідюк, М. Руденко, інж. Я. Соколик, голова Відділу КУК, і М. Шкамбара, голова Відділу Комітету Українок Канади.

У мистецько-концертовій частині програми взяли участь: хор сеньйорів „Обнова" під диригентурою інж. П. Бубели, гарно виконавши „Гимн Тисячоліття", „Пісню про Дніпро" — муз. Майбороди, „Пісню про Львів" — муз. Козака, „Молитву за Україну" — муз. М. Гайворонського. Танцювальний ансамбль Осередку СУМ в Торонто під керівництвом Я. Мороха вивів „Привіт", „Буковинський танець", „Рягочанку", „Кубань" і „Гопак". Оркестра СУМ під диригентурою О. Брездения відограла: „Засяло сонце золоте", В'язанку український пісень і „Музику для роковин". Вокальне тріо „Троянда" в супроводі фортепіяно виконало „Пісня буде поміж нами" — муз. В. Івасюка, „Мальви" — муз. В. Івасюка, „Степом, степом" — муз. Пашкевича. Збірний ювілейний хор св. Володимира Торонто-Гамільтон під мистецьким керівництвом Нестора Олійника знаменито виконав „Преславний нині день" — муз. Дехтярова, „Тихо над річкою" — народна пісня, „Полтавський рушничок" — муз. Середи (жіночий збірний хор у супроводі бандуристів під керівництвом В. Родак), „Живи, Україно" — муз. М. Гайворонського.

Головний промовець Микола Руденко, що недавно вирвався з „дому неволі", якого представив ред. В. Дідюк, говорив про теперішню ситуацію в Україні, його переживання в тюрмах і засланні та ролю теперішньої Української Гельсінкської групи, що стала тепер Спілкою з чисельним членством та своїми відділами майже в усіх частинах України. Закінчуючи промову, М. Руденко подякував за допомогу, передав привіт від багатьох ще переслідуваних борців за національні й людські права в Україні.

Заключним словом голови відділу КУК інж. Я. Соколика, у якому він зложив щиру подяку доповідачеві М. Руденкові, представникам урядових чинників, о. П. Бубликові, представникам українських організацій і тисячним учасникам, бо завдяки повній співпраці управи, підготовчого комітету, відповідному розголошенні через радіо і пресу, паням, що своєю працею зуміли гостити учасників обідами у прекрасній залі Осередку. Цьогорічний Український День був під кожним оглядом успішним та добрим додатком до всіх наших святкувань Тисячоліття християнства в Україні. У підготові до цього Дня брало участь багато осіб, яких імен всіх у цьому дописі подати неможливо, але свідомість доброго виконання завдання нехай буде найкращою для них подякою і задоволенням. Завдяки п-ву Маркам розіграно гарну пам'яткову тарілку Тисячоліття.

Всі виступи мистецьких ансамблів, привітів, доповіді численні учасники вітали щирими і довготривалими оплесками подяки, а на кінець спонтанно відспівали український гимн „Ще не вмерла Україна". Сонце зближалось до заходу, повівав спокійний літній вітерець, що, підхоплюючи спів гимну, розносив його відгомін по розлогій Оселі, немов підкреслюючи, що Україна не вмре — не загине, бо вона живе і бореться там і тут, і вона переможе, бо „козацькому роду нема переводу"!

В. Дідюк

ІСНУЮТЬ РІЗНИЦІ в поглядах на деякі справи в міністрів оборони країн Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Під час їхньої кожнорічної конференції, яка тим разом відбулася в голляндському відпочинковому містечку Шевенінґен. Обговорюючи справу нуклеарної зброї, якою мусить користуватися оборонний бльок НАТО у зв'язку з наявністю такої зброї у східньому бльоці, міністри наткнулись на труднощі коли бельгійський міністер, соціяліст, заявив, що Бельгія не підтримуватиме ідеї наявности нуклеарної зброї, а змагатиметься за перехід оборонних систем на звичайну зброю з огляду на велику небезпеку. Коли він покликався на становище свого прем'єр-міністра Вільфріда Мартенса, на залі почулись вигуки спротиву. В кожному разі після виступу секретаря Департаменту оборони ЗСА Френка Карлуччі, який запевнив присутніх, що існує можливість зменшення війська і зброї у Варшавському Пакті, міністри прийняли цілий ряд корисних постанов підкреслюючи потребу міліратної сили НАТО у зв'язку з усе ще існуючою загрозою зі Сходу.

ВТРЕТЄ В ОСТАННІХ п'ятьох місяцях обнизився в ЗСА економічний зріст. Аналітики господарського стану країни передбачають сповільнення економіки в найближчих двох роках, але не уважають, що може дійти до великої кризи.

35-РІЧНИЙ СТАРШИНА американських морських військ дістав повне звільнення із військової служби з усіми почестями тому, що його нервовий стан є поганий від часу, коли він понад рік був ув'язнений в Ірані. Він належав до тих 52-ох американських в'язнів, що були затримані в американській амбасаді в Теґерані 444 днів, від 1979 до 1981 року.

НТШ в діяспорі...

(Закінчення зі ст. 2)

серії „Записки НТШ" (156-208). В підготові маємо чергові томи „Записок НТШ", і другої великої (біля 60 томів) „Бібліотека Українознавства" та великого значення серії Реґіональних збірників, яка під кермою проф. Лева досягає тридцять грубих томів присвячених історії й культурі окремих округ і повітів Західньої України.

Останньою новістю серед НТШ є люксусове видання знаменитої біографії нашого патрона Тараса Шевченка Павла Зайцева у перекладі проф. Юрія Луцького, яка саме появилася у відомому видавництві Торонтонського університету під назвою „Taras Shevcenko: A Life". Книжка прикрашена 33-ма кольоровими й чорними ілюстраціями, в цьому теж автопортретом Тараса Шевченка. Її поширюватиме згадане видавництво в англомовному світі, а обов'язком нашого громадянства є її примістити в усіх доступних установах і бібліотеках світу.

Згадати б слід ще такі останні видання НТШ, як двотомник „Лемківщина", „У пошуках історичної правди" — збірник на пошану основника американського НТШ, проф. М. Чубатого (548 стор.) та й інші підготовані до друку „Слово о полку Ігорові" в перекладі на англійську мову, спомини колишнього прем'єра УНР Бориса Мартоса, Шевченкознавчий збірник і біля трьох десятків інших книжок.

Це поважний дорібок й нескромні пляни. Ми вдячні нашій суспільности за змогу вести цю працю для добра української науки й будучности народу.

Для відзначення нашого сороколіття у діяспорі, а зокрема в ЗСА, відбудеться в Ню Йорку в днях 2-го — 4-го грудня наш ювілейний Науковий Конгрес, в якому візьмуть участь члени всіх наших секцій з усіх сторін нашої діяспори, зокрема з сусідньої Канади та Німеччини, Франції й Австралії з головами всіх крайових НТШ на чолі. В суботу 3-го грудня ц. р., у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку, відбудеться конґресова, ювілейна зустріч-бенкет, яка дасть змогу великій нашій тутешній громаді та сусідам краще познайомитися з працею ювілята — НТШ, з його дальшими плянами та з його чоловими діячами-науковцями. Головна Рада НТШ та Управа НТШ в ЗСА сподіється, що на цю зустріч прибуде все українське громадянство.